

nr	omschrijving	vastgesteld door	d.d.	pag.
A	Statuten Kenniscentrum	congres 75	november 2002	2
B	modelreglement regio's	LB	9 december 2002	5
C	modelreglement afdelingen	LB	9 december 2002	10
D	modelreglement platforms (al dan niet virtueel)	LB	17 april 2001	15
E	afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers per 2003	congres 75	november 2002	17
F	deelname aan verkiezingen	LB	15 augustus 2000	20
G	dispensatieregeling	LB	sep 2000, mrt 2004	22
H	redactiestatuut DemocraatLB		februari 1980	23
I	reglement Bestuurdersvereniging	BV-ledenvergadering	24 maart 2000	24
J	reglement van orde Geschillencollege	GC-vergadering	16 november 2002	26

A. STATUTEN VAN DE STICHTING KENNISCENTRUM D66

Deze statuten zijn vastgesteld in congres 75 op 16 november 2002 te Zwolle.

Artikel 01.

De stichting draagt de naam: Stichting Kenniscentrum D66 en is gevestigd te 's-Gravenhage.

Artikel 02.

1. De stichting Kenniscentrum D66 (hierna te noemen "de stichting") heeft ten doel: het onafhankelijk verrichten of doen verrichten van politiek-wetenschappelijk werk op de middellange en lange termijn ten behoeve van de vereniging met volledige rechtsbevoegdheid Politieke Partij Democraten 66 (D66), hierna te noemen "de partij" en haar fracties in vertegenwoordigende lichamen.
2. Zij kan daartoe onder andere:
  - a) expertgroepen begeleiden en hun werk coördineren;
  - b) open virtuele ateliers onderhouden;
  - c) op eigen initiatief of op verzoek adviezen geven;
  - d) studies en ander politiek-wetenschappelijk materiaal publiceren.
  - e) zorgdragen voor ondersteuning van de Wetenschappelijke Raad D66.

Artikel 03.

De geldmiddelen van de stichting bestaan uit:

- a) vrijwillige bijdragen;
- b) erfstellingen, legaten en schenkingen, met dien verstande dat erfstellingen niet anders kunnen worden aanvaard dan onder het voorrecht van boedelbeschrijving;
- c) subsidies;
- d) opbrengst van vermogen en alle overige baten.

Artikel 04.

1. Het stichtingsbestuur Kenniscentrum D66 (hierna te noemen "het bestuur") bestaat uit een oneven aantal van tenminste drie leden, te weten een voorzitter, een secretaris en een penningmeester;
2. Bestuursleden dienen lid te zijn van de partij;
3. Bestuursleden worden rechtstreeks gekozen door het congres van D66 (hierna te noemen "partijcongres".;
4. De voorzitter van het bestuur is tevens bestuurslid politiek-wetenschappelijk werk in het partijbestuur;
5. De penningmeester van het bestuur is tevens penningmeester in het partijbestuur. Zij worden in die gezamenlijke hoedanigheid door het partijcongres gekozen;
6. Het bestuur benoemt, uit de op grond van het bepaalde in het derde lid gekozen leden, een secretaris. De functie van secretaris kan met een andere bestuursfunctie worden gecombineerd;
7. Een bestuurslid wordt door het partijcongres gekozen en mag geen deel uitmaken van het partijbestuur en vervult binnen het bestuur van het Kenniscentrum D66 de functie van voorzitter van de in artikel 11 genoemde Wetenschappelijke Raad;
8. Het bestuurslidmaatschap eindigt drie jaar nadat het een aanvang nam. Een aftredend bestuurslid kan ten hoogste éénmaal achtereenvolgens worden herbenoemd. Voor zover nodig wordt de termijn van drie jaar verlengd met de tijd tot aan het eerstkomende partijcongres. Het mandaat van het bestuurslid, dat bij tussentijds aftreden wegens plaatsvervulling in het bestuur werd opgenomen, eindigt met het moment dat het mandaat van zijn voorganger zou zijn geëindigd. Indien een bestuurslid al lid was van het partijbestuur eindigt het lidmaatschap van het bestuur tevens op het tijdstip waarop het lidmaatschap van het partijbestuur eindigt.

Artikel 05.

1. Het bestuur vertegenwoordigt de stichting in en buiten rechte. De bevoegdheid tot vertegenwoordiging wordt toegekend aan de voorzitter, secretaris en penningmeester ieder afzonderlijk;
2. Uitgaven boven een van tevoren in overleg in het bestuur vast te stellen bedrag behoeven de goedkeuring van voorzitter en penningmeester.

Artikel 06.

Het bestuurslidmaatschap eindigt door:

- a) overlijden;
- b) aftreden volgens het bepaalde in artikel 04 van deze statuten;
- c) dat het bestuurslid schriftelijk bedankt;
- d) verlies van lidmaatschap van de partij;
- e) een daartoe strekkend besluit van het partijcongres;
- f) faillissement of verlening van surséance van betaling.

Artikel 07.

1. Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of twee bestuursleden dit wensen, doch tenminste eenmaal per jaar;
2. Besluiten kunnen slechts genomen worden in een vergadering, waarin tenminste de absolute meerderheid van de zitting hebbende bestuursleden aanwezig is, en worden genomen met absolute meerderheid van stemmen, behoudens het bepaalde in artikel 07, sub 4 van deze statuten;
3. Bij staking van stemmen wordt het voorstel geacht te zijn verworpen;
4. Het voltallige bestuur stelt bij unanimititeit het inhoudelijk jaarprogramma vast.

Artikel 08.

Bestuursleden kunnen alle besluiten, welke zij in vergadering kunnen nemen, ook buiten vergadering nemen. Daartoe worden de voorstellen aan alle bestuursleden toegezonden en een besluit is alsdan genomen, indien zoveel van de zitting hebbende bestuursleden zich tegenover de secretaris van de stichting, schriftelijk, per fax of per e-mail voor het voorstel hebben verklaard, als nodig is in een voltallige bestuursvergadering.

Artikel 09.

1. De stichting kan een werkorganisatie instellen, haar werkzaamheden opdragen aan het Servicecentrum van de partij ofwel samen met dit Servicecentrum in een gezamenlijke werkorganisatie.;
2. Het bestuur kan de leiding van de werkorganisatie toevertrouwen aan een door haar te benoemen hoofd en stelt alsdan diens bevoegdheden en verplichtingen vast.

Artikel 10.

Het bestuur kan expertgroepen instellen. Expertgroepen bestaan uit een beperkt aantal door het bestuur te benoemen leden, die niet noodzakelijkerwijs partijlid behoeven te zijn en die voor een periode van 3 jaar benoemd worden. Zij zorgen in samenwerking met het Kenniscentrum voor de uitvoering ofwel de initiatie en coördinatie van thematische producten op projectbasis.

Artikel 11.

1. Aan de stichting wordt een Wetenschappelijke Raad D66 toegevoegd;
2. Het bestuur kan personen, van wie in hoge mate een politiek-wetenschappelijk inzicht of politiek-wetenschappelijke inbreng mag worden verwacht, tot lid van de Wetenschappelijke Raad D66 benoemen. Deze benoeming geldt voor de periode van drie jaar. Herbenoeming voor een zelfde termijn is mogelijk;
3. Het bestuur regelt de taak en de werkwijze van de Wetenschappelijke Raad D66;
4. De Wetenschappelijke Raad D66 adviseert jaarlijks over het inhoudelijk jaarprogramma van de stichting;
5. De Wetenschappelijke Raad D66 stimuleert de kwaliteit van producten en versterkt het interne en externe profiel van het Kenniscentrum. Iedere themagroep heeft een contactpersoon binnen de Wetenschappelijke Raad D66;
5. Het in artikel 6, vijfde lid, genoemde bestuurslid is tevens voorzitter van de Wetenschappelijke Raad D66.

Artikel 12.

1. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar;
2. Voorafgaand aan het kalenderjaar biedt de penningmeester aan het bestuur een conceptbegroting aan, waarna het bestuur de begroting vaststelt;
3. Zo spoedig mogelijk na afloop van het boekjaar wordt een door een registeraccountant gecontroleerde balans en een rekening en verantwoording over het afgelopen boekjaar aangeboden;
4. Goedkeuring door het bestuur van vermelde jaarstukken strekt tot décharge van het door de penningmeester gevoerde beheer. Het bestuur laat zich daarbij adviseren door de landelijke financiële commissie van D66;
5. Nadat het bestuur de vermelde jaarstukken heeft goedgekeurd, zijn deze ter inzage van het partijbestuur.

Artikel 13.

1. Het bestuur kan besluiten deze statuten te wijzigen. Het wijzigingsbesluit behoeft de goedkeuring van het partijcongres;
2. Een wijziging treedt niet eerder in werking, dan nadat een notariële akte is opgemaakt.

Artikel 14.

De stichting kan ontbonden worden door:

- a) een daartoe strekkend besluit van het partijcongres;
- b) insolventie, nadat zij in staat van faillissement is verklaard of door opheffing van het faillissement wegens de toestand van de boedel;
- c) door de rechter, in de gevallen door de wet bepaald.

Artikel 15.

1. Bij de ontbinding van de stichting, uit welke oorzaak ook, geschiedt de vereffening met inachtneming van de desbetreffende bepalingen uit het Burgerlijk Wetboek;
2. Het bestuur stelt de bestemming van een batig saldo vast zoveel mogelijk in overeenstemming met de doelstelling van de stichting.

Dit model-regioreglement is vastgesteld door het landelijk bestuur van D66 op 9 december 2002

Inleiding

Ingevolge artikel 3.3 van het Huishoudelijk Reglement mag het regio-reglement niet in strijd zijn met de statuten en/of het huishoudelijk reglement. In het bijzonder kan van hoofdstukken 1, 2, 3 en 10 alsmede de artikelen 5.3, tweede lid, 5.12, zesde lid, 7.1, 7.3, 7.4, 7.15 en 7.17 van het huishoudelijk reglement niet worden afgeweken. Voorts stellen ingevolge artikel 3.4 de afdelingen en regio's met inachtneming van de artikelen 7.3, 7.4, 7.15 en 7.16 in hun reglementen aanvullende regels inzake de deelname aan de verkiezingen. Artikel 7.1, 7.2, 7.5, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.13 met uitzondering van het bepaalde inzake de voorlopige rangorde, 7.14 en 7.15, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de daarin vermelde bevoegdheden in plaats van aan de landelijke partijorganen aan de afdelings- respectievelijk regionale partijorganen toekomen. In deze reglementen kan onder meer bepaald worden dat een stemadvies door een stemadviescommissie wordt uitgebracht, dat voorverkiezingen worden georganiseerd en de lijsttrekker na de poststemming wordt gekozen.

In dit modelreglement is van de navolgende opties uitgegaan:

- er is niet gekozen voor lokaal lidmaatschap door de afdeling
- er is geen permanente financiële commissie
- er is een permanente verkiezingscommissie (regio's)
- er een profiel wordt vastgesteld
- er is geen stemadviescommissie
- er zijn geen voorverkiezingen
- de lijsttrekker wordt achteraf gekozen

Van de hieronder cursief vermelde bepalingen kan naar de mening van het landelijk bestuur in het reglement niet worden afgeweken.

Artikel 1. Definities

In dit reglement gelden de definities als opgenomen in het huishoudelijk reglement van D66. Onder fractie wordt verstaan de fractie in de .... Onder ledenvergadering wordt verstaan de regioledenvergadering. Onder bestuur wordt verstaan het regiobestuur.

Artikel 2. Geldigheid

Dit reglement geldt voor de regio ..... De regio beslaat het grondgebied van de ....

Artikel 3. De ledenvergadering

1. *De ledenvergadering wordt gevormd door de gewone leden die in de regio woonplaats hebben, en is het hoogste orgaan van de partij inzake alle aangelegenheden op politiek en organisatorisch terrein voor de regio, voorzover die niet door statuten, huishoudelijk reglement of dit reglement aan andere organen zijn opgedragen.*
2. *De ledenvergadering heeft tenminste tot taak:*
  - a. *het kiezen van de leden van het regiobestuur en de commissies van de ledenvergadering op een wijze als nader bij of krachtens het huishoudelijk dan wel dit reglement wordt geregeld;*
  - b. *het vaststellen van het regio-reglement; slechts door een ledenvergadering ingestelde organen zijn partijorganen in de zin van artikel 3, tweede lid van de statuten;*
  - c. *het vaststellen van de verkiezingsprogramma's voor het regioniveau;*
  - d. *het vaststellen van de begroting, alsmede het goedkeuren van de jaarrekening en voorts overige politieke, organisatorische en financiële besluiten te nemen.*

Artikel 4. De commissies van de ledenvergadering

Indien de ledenvergadering een gewone commissie van de ledenvergadering of een commissie ad hoc van de ledenvergadering instelt, omschrijft zij in haar besluit de taak, samenstelling en bevoegdheden van deze commissie en kiest zij de voorzitter en de leden ervan in functie. Een commissie ad hoc van de ledenvergadering bestaat uit een oneven aantal leden en blijft werkzaam tot verslag aan de ledenvergadering is uitgebracht.

Artikel 5. Taken en bevoegdheden ledenvergadering

1. De ledenvergadering heeft naast reeds genoemde algemene taak, tevens tot taak het vaststellen van de ondersteuning van de fractie(s) in de tot die regio behorende provinciale staten (inclusief verkiezingscampagne).
2. De ledenvergadering kan eigen (regio)reglementen vaststellen, die niet in strijd mogen zijn met het bepaalde in de statuten en het huishoudelijk reglement.

Artikel 6. Steunfractie

1. Op verzoek van de fractie kan de ledenvergadering een steunfractie instellen.
2. De taak, wijze van samenstelling en werkwijze van een dergelijke steunfractie wordt door de ledenvergadering schriftelijk vastgelegd, nadat de fractie is gehoord.
3. De fractie heeft het recht een voordracht voor de samenstelling van de steunfractie in te dienen.

Artikel 7. Bijeenkomen ledenvergadering

1. De ledenvergadering komt tenminste driemaal per jaar bijeen, en wordt tenminste veertien dagen tevoren schriftelijk aan de adressen van de betrokken stemgerechtigde leden aangekondigd.
2. Voorts wordt de ledenvergadering ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen drie weken bijeengeroepen op verzoek van:
  - a. de fractie;
  - b. tien procent van de leden van de regio.
3. Indien niet binnen twee weken aan het verzoek gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers op kosten van de regio en met de medewerking van het landelijk service centrum zelf tot de bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het bestuur de ledenvergadering bijeenroept.
4. Ieder lid kan tot de aanvang van de ledenvergadering, of zoveel eerder als het bestuur vaststelt, voorstellen, amendementen en moties indienen betreffende de agenda en agendapunten. Deze amendementen en moties moeten zijn ondertekend door tenminste vijf leden van de afdeling. De ledenvergadering beslist op welke wijze de voorstellen in behandeling worden genomen.

Artikel 8. Het bestuur.

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor het voorbereiden en voorleggen van voorstellen aan de ledenvergadering inzake:
  - a. de organisatie en de reglementen;
  - b. het verkiezingsprogramma voor verkiezingen binnen de regio
  - c. de financiën, waaronder begroting en jaarrekening.
2. Het bestuur is gehouden initiatieven van leden in normale behandelingsprocedure voor de ledenvergadering te brengen.
3. Het bestuur is er primair om:
  - a. de organisatie van de regio goed te laten functioneren;
  - b. initiatieven te nemen en randvoorwaarden te creëren om tot een goed politiek debat te komen;
  - c. de partij te vertegenwoordigen bij de fractie en de vinger aan de pols te houden in de uitvoering van het verkiezingsprogramma en andere politieke keuzen;
  - d. het bevorderen dat er zich voldoende en goed gekwalificeerde kandidaten voor vacatures binnen en namens de partij aanmelden.
4. Het bestuur heeft tenminste tot taak:
  - a. het (geregeld en tijdig) bijeenroepen van de ledenvergadering vanwege organisatorische en politieke aangelegenheden;
  - b. het organiseren van politieke evenementen van algemene strekking, zoals spreekbeurten en verkiezingsbijeenkomsten;
  - c. het verzorgen van de communicatie met de leden enerzijds en andere partijorganen anderzijds;
  - d. zorg te dragen in het geval van deelname aan verkiezingen voor het voeren van een verkiezingscampagne en het daarbij betrekken van de fractie en kandidaten.
  - e. het vertegenwoordigen van de regio, zowel binnen de partij als naar buiten;
  - f. het bevorderen van de ondersteuning van de fractie;
  - g. het verrichten van andere noodzakelijke bestuurlijke activiteiten.

Artikel 9. Verantwoording

Het bestuur dient verantwoording af te leggen aan de ledenvergadering. Met het oog daarop brengt het bestuur jaarlijks gemotiveerd verslag uit van zijn werkzaamheden en er is een vast agendapunt "vragenronde bestuur" op de ledenvergadering.

Artikel 10. Samenstelling bestuur

Het regiobestuur bestaat uit tenminste vijf leden. De voorzitter, de secretaris en de penningmeester worden in functie gekozen.

Artikel 11. Financiële aangelegenheden

1. De geldmiddelen van de regio bestaan uit:
  - a. bijdrage uit de contributiegelden door het landelijk bestuur;
  - b. subsidies van het landelijk bestuur;
  - c. schenkingen;
  - d. overige baten.
2. Jaarlijks biedt het bestuur de ledenvergaderingen een begroting voor het komende jaar ter goedkeuring aan.
3. Het bestuur is bevoegd aan de ledenvergadering ter vaststelling aan te bieden een regeling inzake de afdracht van leden van de fractie aan de regio.

4. Na goedkeuring door de ledenvergadering zendt de penningmeester de begroting ter kennisname aan de penningmeester van het landelijk bestuur.
5. Jaarlijks overlegt de penningmeester het exploitatieoverzicht over het afgelopen jaar aan de ledenvergadering. De toelichting op de jaarrekening bevat onder meer een lijst van alle schenkingen aan de partij van meer dan vijftienduizend gulden zonder vermelding van de namen van de schenkers.
6. Over de besteding van een eventueel verkiezingsfonds legt het bestuur aan de ledenvergaderingen verantwoording af, en verschaft inzicht in de voorgenomen besteding van dit fonds.
7. De financiële commissie is een commissie ad hoc met minimaal twee leden die door de ledenvergadering voorafgaand aan de vergadering waarin het exploitatieoverzicht aan de orde wordt gesteld wordt ingesteld voor de periode tussen deze beide ledenvergaderingen.
8. De financiële commissie heeft tot taak advies uit te brengen aan de ledenvergadering inzake de jaarrekening en de overige financiële aangelegenheden.

Artikel 12. Verkiezingsprogramma

1. Het verkiezingsprogramma ten behoeve van de verkiezingen voor Provinciale Staten wordt vastgesteld door de ledenvergadering op een door die ledenvergadering tevoren vastgestelde wijze.
2. De ontwerptekst voor het verkiezingsprogramma dient uiterlijk vijf weken voor de besluitvormende ledenvergadering in het bezit van de leden te zijn.
3. Kandidaten voor het lidmaatschap van Provinciale Staten zijn gehouden het statenprogramma naar beste vermogen uit te voeren.

Artikel 13. Verantwoordelijkheid bestuur voor kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor de kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures, zowel voor functies binnen de partij, als namens de partij.
2. Het bestuur is er verantwoordelijk voor dat:
  - a. slechts die kandidaten op vertegenwoordigende lijsten worden geplaatst die voldoen aan de wettelijke vereisten voor verkiezing;
  - b. een beroepsprocedure wordt aangehouden die beroep op het geschillencollege over de acceptatie van de kandidatuur mogelijk maakt, zodanig dat een uitspraak voor de interne verkiezingen aan de leden bekend kan zijn.
3. Het bestuur kan aan de ledenvergadering voorstellen aan de verkiezingscommissie te verzoeken tot herstemming te besluiten over de lijstvolgorde en/of de verkiezing van de lijsttrekker.

Artikel 14. De verkiezingscommissie

1. De verkiezingscommissie is een permanente commissie van de ledenvergadering.
2. De verkiezingscommissie heeft tot taak op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure voor de verkiezingen voor de gemeenteraad/provinciale staten, besturen, bijzondere organen, commissies en raden volgens de bepalingen van het huishoudelijk reglement te bewerkstelligen.
3. De verkiezingscommissie is belast met de controle en verificatie van de informatie van de kandidaten en de informatieverstrekking over de kandidaten aan de leden.
4. De verkiezingscommissie heeft eveneens tot taak het doen van voorstellen aan de ledenvergadering met betrekking tot kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures.
5. De verkiezingscommissie draagt tevens zorg voor de indiening van de overeenkomstig het huishoudelijk reglement, samengestelde kandidatenlijsten voor de verkiezingen voor de gemeenteraad/provinciale staten vertegenwoordigende lichamen op de wijze als door de Kieswet is voorgeschreven.
6. De verkiezingscommissie bestaat uit een oneven aantal leden, tenminste drie.

Artikel 15. Besluiten inzake verkiezingsdeelname

Uiterlijk veertien maanden voor de verkiezingen neemt in het geval van deelname aan deze verkiezingen het bestuur de navolgende besluiten:

- a. de vaststelling van het profiel als bedoeld in artikel 16
- b. het aanvangs- en sluitingstijdstip van de aanmeldingstermijn voor de kandidaten als bedoeld in artikel 17
- c. de datum van vaststelling van de definitieve kandidaatstelling als bedoeld in artikel 17
- d. de datum van de verkiezing van de lijsttrekker als bedoeld in artikel 20
- e. het minimaal te behalen percentage vermeldingen bij de poststemming voor plaatsing op de kandidatenlijst ingevolge de Kieswet
- f. het maximale aantal kandidaten dat geplaatst wordt op een kandidatenlijst ingevolge de kieswet
- g. het minimale en maximaal aantal te vermelden kandidaten op het stembiljet als bedoeld in artikel 21
- h. het aanvangs- en sluitingstijdstip voor het indienen van de stembiljetten als bedoeld in artikel 21.

Artikel 16. Profiel

Ten behoeve van de lijstsamenstelling voor provinciale staten wordt aan de ledenvergadering voor de opening van de interne kandidaatstelling een profiel van de te kiezen lijsttrekker en een profiel van de te kiezen kandidaten ter vaststelling voorgelegd. In het profiel van de te verkiezen kandidaten wordt tevens aangegeven over welke deskundigheid een fractie in ieder geval moet beschikken. De profielen worden samengesteld door het bestuur en de fractie. Bij het ontbreken van een fractie worden de profielen samengesteld door het bestuur.

Artikel 17. Aanmeldingstermijn

1. De aanmeldingstermijn voor de kandidaten duurt tenminste één maand en sluit uiterlijk vier maanden voor de dag der kandidaatstelling ingevolge de Kieswet.
2. Bij de vaststelling van het tijdpad voor de verkiezingen kunnen de maand juli en de periode van 15 december tot en met 1 januari buiten beschouwing worden gelaten.
3. De definitieve kandidatenlijst dient uiterlijk achtentwintig dagen voorafgaande aan “de dag der kandidaatstelling” ingevolge de Kieswet te zijn vastgesteld.

Artikel 18 Informatieplicht

1. De verkiezingscommissie maakt bij opening van de kandidaatstelling de volgende gegevens bekend aan de leden:
  - a. de besluiten als bedoeld in artikel 15;
  - b. de datum waarop een kandidaat uiterlijk lid moet zijn voor deelname aan de verkiezing;
  - c. de peildata voor het stemrecht (ledenvergaderingen en toezending stembiljetten);
  - d. de wijze van aanmelding en de wijze van het verkrijgen van het aanmeldingsformulier
  - e. (indien van toepassing) te verklaren of hij/zij bereid is toepassing is te geven aan een door de ledenvergadering vastgestelde
  - f. de datum waarop de voorstellen en de kandidatenoverzichten bij de leden zullen zijn,
  - g. de data waarop de uitslagen uiterlijk zullen worden gepubliceerd en
  - h. het aanmeldingsadres.

Artikel 19. Voorwaarden bij kandidaatstelling en onverkiesbare plaatsen

1. Op de “dag der kandidaatstelling” ingevolge de Kieswet dient de kandidaat te voldoen aan de wettelijk vereiste voorwaarden om in het vertegenwoordigende lichaam te worden gekozen, met dien verstande dat aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de minimumleeftijd op de dag van de verkiezing moet zijn voldaan.
2. Een kandidaat die bij de aanmelding als kandidaat een voorkeur uitspreekt voor een onverkiesbare plaats op de kandidatenlijst wordt na afloop van de interne verkiezingen door de betreffende verkiezingscommissie onder aan de kandidatenlijst in volgorde van het aantal stemmen geplaatst.

Artikel 20. Voorkeursacties

1. Het houden van voorkeursacties ten gunste van één of meer kandidaten voor vertegenwoordigende functies namens de partij is toegestaan, onder de voorwaarden dat:
  - a. er op geen enkele wijze ten nadele van de overige kandidaten wordt gesproken of gehandeld in woord en geschrift;
  - b. indien sprake is van verzending aan leden waar een selectie uit het ledenbestand nodig is, de regiosecretaris op kosten van de actievoerders als “verzendhuis” optreedt;
  - c. actievoerders geen gebruik maken van adressenbestanden van de partij.
2. Voorkeursacties zoals bedoeld in het vorige lid dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bestuur. Het bestuur kan nadere regelen stellen over de wijze van uitvoering van voorkeursacties teneinde onevenredige benadeling van andere kandidaten te voorkomen en ter invulling van zijn bevoegdheid tot het verlenen van goedkeuring.
3. Daarnaast zijn kandidaten gerechtigd de eigen kandidatuur op de ledenvergadering kenbaar te maken.
4. Het uitbrengen van schriftelijke stemadviezen door andere partijorganen of fracties in vertegenwoordigende lichamen is niet toegestaan.

Artikel 21. Poststemming

1. De samenstelling van de kandidatenlijst geschiedt via een poststemming.
2. Hiertoe zendt de verkiezingscommissie aan alle stemgerechtigde leden uiterlijk acht weken na de sluiting van de kandidaatstellingstermijn, een kandidatenoverzicht van alle kandidaten, de voorlopige rangorde en een stembiljet. Op het stembiljet worden de kandidaten overeenkomstig de voorlopige rangorde vermeld.
3. Het stembiljet bevat een toelichting, de datum en het tijdstip waarop de poststemming sluit, alsmede het minimaal en maximaal aantal te vermelden kandidaten.
4. In een zitting binnen vierentwintig uur na sluiting van deze poststemming bepaalt de verkiezingscommissie de uitslag van de poststemming. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt. Bij het bepalen van de uitslag van de stemming worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen, die voor de sluitingsdatum van de poststemming zijn ontvangen. De commissie maakt de uitslag door toezending van het proces-verbaal “bepaling uitslag poststemming” bekend aan de kandidaten en het bestuur.
5. Binnen veertien dagen na de sluitingsdatum van de poststemming wordt het proces-verbaal van de uitslagbepaling gezonden aan de landelijke verkiezingscommissie. Wanneer naar oordeel van de landelijke verkiezingscommissie de uitslag van de stemming niet juist is bepaald, treedt zij in overleg met het bestuur dat de uitslag zonodig corrigeert, na de betrokken verkiezingscommissie daarover te hebben gehoord.

Artikel 22. De lijsttrekker

1. De verkiezing van de lijsttrekker vindt plaats door de ledenvergadering uit de kandidaten die bij de poststemming een van de eerste drie plaatsen hebben behaald en bij de kandidaatstelling hebben aangegeven beschikbaar te zijn als lijsttrekker. De verkiezingscommissie zendt hiertoe uiterlijk veertien dagen voor de vergadering aan alle stemgerechtigde leden een overzicht van de kandidaten een uitnodiging voor de betreffende ledenvergadering.
2. Deze ledenvergadering vindt niet later plaats dan twee maanden na de in het vorige artikel bedoelde sluitingsdatum. De verkiezingscommissie bepaalt in een zitting tijdens deze ledenvergadering de uitslag van de lijsttrekkerverkiezing. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 23. De kandidatenlijst

De kandidatenlijst voor een vertegenwoordigend lichaam omvat het aantal kandidaten, zoals vastgesteld conform artikel 15.

C. MODEL AFDELINGS-REGLEMENT POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN 66

Dit model-afdelingsreglement is vastgesteld door het landelijk bestuur van D66 op 9 december 2002.

Inleiding

Ingevolge artikel 3.1 van het Huishoudelijk Reglement mag het afdelingsreglement niet in strijd zijn met de statuten en/of het huishoudelijk reglement. In het bijzonder kan van hoofdstukken 1, 2, 3 en 10 alsmede de artikelen 5.3, tweede lid, 5.12, zesde lid, 7.1, 7.3, 7.4, 7.15 en 7.17 van het huishoudelijk reglement niet worden afgeweken. Voorts stellen ingevolge artikel 3.4 de afdelingen en regio's met inachtneming van de artikelen 7.3, 7.4, 7.15 en 7.16 in hun reglementen aanvullende regels inzake de deelname aan de verkiezingen. Artikel 7.1, 7.2, 7.5, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.13 met uitzondering van het bepaalde inzake de voorlopige rangorde, 7.14 en 7.15, eerste lid, zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de daarin vermelde bevoegdheden in plaats van aan de landelijke partijorganen aan de afdelings- respectievelijk regionale partijorganen toekomen. In deze reglementen kan onder meer bepaald worden dat een stemadvies door een stemadviescommissie wordt uitgebracht, dat voorverkiezingen worden georganiseerd en de lijsttrekker na de poststemming wordt gekozen.

In dit modelreglement is van de navolgende opties uitgegaan:

- er is niet gekozen voor lokaal lidmaatschap door de afdeling
- er is geen permanente financiële commissie
- er is geen permanente verkiezingscommissie
- er een profiel wordt vastgesteld
- er is geen stemadviescommissie
- er zijn geen voorverkiezingen
- de lijsttrekker wordt achteraf gekozen

Van de hieronder cursief vermelde bepalingen kan naar de mening van het landelijk bestuur in het reglement niet worden afgeweken.

Artikel 1. Definities

In dit reglement gelden de definities als opgenomen in het huishoudelijk reglement van D66. Onder fractie wordt verstaan de fractie in de ..... Onder ledenvergadering wordt verstaan de afdelingsledenvergadering. Onder bestuur wordt verstaan het afdelingsbestuur.

Artikel 2. Geldigheid

Dit reglement geldt voor de afdeling ..... De afdeling beslaat het grondgebied van de ....

Artikel 3. De ledenvergadering

1. *De ledenvergadering wordt gevormd door de gewone leden die in de afdeling woonplaats hebben, en is het hoogste orgaan van de partij inzake alle aangelegenheden op politiek en organisatorisch terrein voor de afdeling, voorzover die niet door statuten, huishoudelijk reglement of dit reglement aan andere organen zijn opgedragen.*
2. *De ledenvergadering heeft tenminste tot taak:*
  - e. *het kiezen van de leden van het afdelingsbestuur en de commissies van de ledenvergadering op een wijze als nader bij of krachtens het huishoudelijk dan wel dit reglement wordt geregeld;*
  - f. *het vaststellen van het afdelingsreglement; slechts door een ledenvergadering ingestelde organen zijn partijorganen in de zin van artikel 3, tweede lid van de statuten;*
  - g. *het vaststellen van de verkiezingsprogramma's voor het afdelingsniveau;*
  - h. *het vaststellen van de begroting, alsmede het goedkeuren van de jaarrekening en voorts overige politieke, organisatorische en financiële besluiten te nemen.*

Artikel 4. De commissies van de ledenvergadering

De ledenvergadering kan besluiten dat het lidmaatschap van haar commissies openstaat voor leden van andere xy en kan besluiten een commissie gezamenlijk met een andere afdeling in te stellen. Indien de ledenvergadering een gewone commissie van de ledenvergadering of een commissie ad hoc van de ledenvergadering instelt, omschrijft zij in haar besluit de taak, samenstelling en bevoegdheden van deze commissie en kiest zij de voorzitter en de leden ervan in functie. Een commissie ad hoc van de ledenvergadering bestaat uit een oneven aantal leden en blijft werkzaam tot verslag aan de ledenvergadering is uitgebracht.

Artikel 5. Taken en bevoegdheden ledenvergadering

1. *De ledenvergadering heeft naast reeds genoemde algemene taak, tevens tot taak het vaststellen van de ondersteuning van de fractie(s) in de tot die afdeling behorende (deel)gemeenteraden/provinciale staten (inclusief verkiezingscampagne).*
2. *De ledenvergadering kan eigen (afdelings)reglementen vaststellen, die niet in strijd mogen zijn met het bepaalde in de statuten en het huishoudelijk reglement.*

Artikel 6. Steunfractie

1. Op verzoek van de fractie kan de ledenvergadering een steunfractie instellen.
2. De taak, wijze van samenstelling en werkwijze van een dergelijke steunfractie wordt door de ledenvergadering schriftelijk vastgelegd, nadat de fractie is gehoord.
3. De fractie heeft het recht een voordracht voor de samenstelling van de steunfractie in te dienen.

Artikel 7. Bijeenkomen ledenvergadering

1. De ledenvergadering komt tenminste driemaal/eenmaal per jaar bijeen, en wordt tenminste veertien dagen tevoren schriftelijk aan de adressen van de betrokken stemgerechtigde leden aangekondigd.
2. Voorts wordt de ledenvergadering ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen drie weken bijeengeroepen op verzoek van:
  - a. de fractie;
  - b. het regiobestuur;
  - c. tien procent van de leden van de afdeling.
5. Indien niet binnen twee weken aan het verzoek gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers op kosten van de afdeling en met de medewerking van het landelijk service centrum zelf tot de bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het bestuur de ledenvergadering bijeenroept.
6. Ieder lid kan tot de aanvang van de ledenvergadering, of zoveel eerder als het bestuur vaststelt, voorstellen, amendementen en moties indienen betreffende de agenda en agendapunten. Deze amendementen en moties moeten zijn ondertekend door tenminste vijf leden van de afdeling. De ledenvergadering beslist op welke wijze de voorstellen in behandeling worden genomen.

Artikel 8. Het bestuur.

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor het voorbereiden en voorleggen van voorstellen aan de ledenvergadering inzake:
  - a. de organisatie en de reglementen;
  - b. het verkiezingsprogramma voor verkiezingen binnen de afdeling
  - c. de financiën, waaronder begroting en jaarrekening.
2. Het bestuur is gehouden initiatieven van leden in normale behandelingsprocedure voor de ledenvergadering te brengen.
3. Het bestuur is er primair om:
  - a. de organisatie van de afdeling goed te laten functioneren;
  - b. initiatieven te nemen en randvoorwaarden te creëren om tot een goed politiek debat te komen;
  - c. de partij te vertegenwoordigen bij de fractie en de vinger aan de pols te houden in de uitvoering van het verkiezingsprogramma en andere politieke keuzen;
  - d. het bevorderen dat er zich voldoende en goed gekwalificeerde kandidaten voor vacatures binnen en namens de partij aanmelden.
4. Het bestuur heeft tenminste tot taak:
  - a. het (geregeld en tijdig) bijeenroepen van de ledenvergadering vanwege organisatorische en politieke aangelegenheden;
  - b. het organiseren van politieke evenementen van algemene strekking, zoals spreekbeurten en verkiezingsbijeenkomsten;
  - c. het verzorgen van de communicatie met de leden enerzijds en andere partijorganen anderzijds;
  - d. zorg te dragen in het geval van deelname aan verkiezingen voor het voeren van een verkiezingscampagne en het daarbij betrekken van de fractie en kandidaten.
  - e. het vertegenwoordigen van de afdeling, zowel binnen de partij als naar buiten;
  - f. het bevorderen van de ondersteuning van de fractie;
  - g. het verrichten van andere noodzakelijke bestuurlijke activiteiten.

Artikel 9. Verantwoording

Het bestuur dient verantwoording af te leggen aan de ledenvergadering. Met het oog daarop brengt het bestuur jaarlijks gemotiveerd verslag uit van zijn werkzaamheden en er is een vast agendapunt "vragenronde bestuur" op de ledenvergadering.

Artikel 10. Samenstelling bestuur

Het afdelingsbestuur bestaat uit tenminste drie/vijf leden. De voorzitter, de secretaris en de penningmeester worden in functie gekozen.

Artikel 11. Financiële aangelegenheden

1. De geldmiddelen van de afdeling bestaan uit:
  - a. bijdrage uit de contributiegelden door het landelijk bestuur;
  - b. subsidies van het landelijk bestuur;
  - c. schenkingen;
  - d. overige baten.
2. Jaarlijks biedt het bestuur de ledenvergaderingen een begroting voor het komende jaar ter goedkeuring aan.
3. Het bestuur is bevoegd aan de ledenvergadering ter vaststelling aan te bieden een regeling inzake de afdracht van leden van de fractie aan de afdeling.

4. Na goedkeuring door de ledenvergadering zendt de penningmeester de begroting ter kennisname aan de penningmeester van het landelijk bestuur.
5. Jaarlijks overlegt de penningmeester het exploitatieoverzicht over het afgelopen jaar aan de ledenvergadering. De toelichting op de jaarrekening bevat onder meer een lijst van alle schenkingen aan de partij van meer dan vijfentwintighonderd gulden zonder vermelding van de namen van de schenkers.
6. Over de besteding van een eventueel verkiezingsfonds legt het bestuur aan de ledenvergaderingen verantwoording af, en verschaft inzicht in de voorgenomen besteding van dit fonds.
7. De financiële commissie is een commissie ad hoc met minimaal twee leden die door de ledenvergadering voorafgaand aan de vergadering waarin het exploitatieoverzicht aan de orde wordt gesteld wordt ingesteld voor de periode tussen deze beide ledenvergaderingen.
8. De financiële commissie heeft tot taak advies uit te brengen aan de ledenvergadering inzake de jaarrekening en de overige financiële aangelegenheden.

Artikel 12. Verkiezingsprogramma

1. Het verkiezingsprogramma ten behoeve van de verkiezingen voor de gemeenteraad/Provinciale Staten wordt vastgesteld door de ledenvergadering op een door die ledenvergadering tevoren vastgestelde wijze.
2. De ontwerpkaart voor het verkiezingsprogramma dient uiterlijk vijf weken voor de besluitvormende ledenvergadering in het bezit van de leden te zijn.
3. Kandidaten voor het lidmaatschap van de gemeenteraad/Provinciale Staten zijn gehouden het statenprogramma naar beste vermogen uit te voeren.

Artikel 13. Verantwoordelijkheid bestuur voor kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor de kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures, zowel voor functies binnen de partij, als namens de partij.
2. Het bestuur is er verantwoordelijk voor dat:
  - a. slechts die kandidaten op vertegenwoordigende lijsten worden geplaatst die voldoen aan de wettelijke vereisten voor verkiezing;
  - b. een beroepsprocedure wordt aangehouden die beroep op het geschillencollege over de acceptatie van de kandidatuur mogelijk maakt, zodanig dat een uitspraak voor de interne verkiezingen aan de leden bekend kan zijn.
3. Het bestuur kan aan de ledenvergadering voorstellen aan de verkiezingscommissie te verzoeken tot herstemming te besluiten over de lijstvolgorde en/of de verkiezing van de lijsttrekker.

Artikel 14. De verkiezingscommissie

1. De ledenvergadering benoemt uiterlijk veertien maanden voor de verkiezing van de gemeenteraad een verkiezingscommissie ad hoc. Zij kan ook beslissen het bestuur aan te wijzen als verkiezingscommissie. Een bestuurslid dat zich kandidaat heeft gesteld neemt niet aan de beraadslagingen en besluitvorming omtrent de desbetreffende interne verkiezingen deel.
2. De verkiezingscommissie heeft tot taak op onpartijdige wijze de goede voortgang van de kandidaatstellingsprocedure voor de verkiezingen voor de gemeenteraad/provinciale staten, besturen, bijzondere organen, commissies en raden volgens de bepalingen van het huishoudelijk reglement te bewerkstelligen.
3. De verkiezingscommissie is belast met de controle en verificatie van de informatie van de kandidaten en de informatieverstrekking over de kandidaten aan de leden.
4. De verkiezingscommissie heeft eveneens tot taak het doen van voorstellen aan de ledenvergadering met betrekking tot kandidaatstellings- en verkiezingsprocedures.
5. De verkiezingscommissie draagt tevens zorg voor de indiening van de overeenkomstig het huishoudelijk reglement, samengestelde kandidatenlijsten voor de verkiezingen voor de gemeenteraad/provinciale staten vertegenwoordigende lichamen op de wijze als door de Kieswet is voorgeschreven.
6. De verkiezingscommissie bestaat uit een oneven aantal leden, tenminste drie.

Artikel 15. Besluiten inzake verkiezingsdeelname

Uiterlijk veertien maanden voor de verkiezingen neemt in het geval van deelname aan deze verkiezingen het bestuur de navolgende besluiten:

- a. de vaststelling van het profiel als bedoeld in artikel 16
- b. het aanvangs- en sluitingstijdstip van de aanmeldingstermijn voor de kandidaten als bedoeld in artikel 17
- c. de datum van vaststelling van de definitieve kandidaatstelling als bedoeld in artikel 17
- d. de datum van de verkiezing van de lijsttrekker als bedoeld in artikel 22
- e. het minimaal te behalen percentage vermeldingen bij de poststemming voor plaatsing op de kandidatenlijst ingevolge de Kieswet
- f. het maximale aantal kandidaten dat geplaatst wordt op een kandidatenlijst ingevolge de kieswet
- g. het minimale en maximaal aantal te vermelden kandidaten op het stembiljet als bedoeld in artikel 21
- h. het aanvangs- en sluitingstijdstip voor het inzenden van de stembiljetten als bedoeld in artikel 21.

Artikel 16. Profiel

Ten behoeve van de lijstsamenstelling voor de gemeenteraad wordt aan de ledenvergadering voor de opening van de interne kandidaatstelling een profiel van de te kiezen lijsttrekker en een profiel van de te kiezen kandidaten ter vaststelling voorgelegd. In het profiel van de te verkiezen kandidaten wordt tevens aangegeven over welke deskundigheid een fractie in ieder geval moet beschikken. De profielen worden samengesteld door het bestuur en de fractie. Bij het ontbreken van een fractie worden de profielen samengesteld door het bestuur.

Artikel 17. Aanmeldingstermijn

1. De aanmeldingstermijn voor de kandidaten duurt tenminste één maand en sluit uiterlijk vier maanden voor de dag der kandidaatstelling ingevolge de Kieswet.
2. Bij de vaststelling van het tijdpad voor de verkiezingen kunnen de maand juli en de periode van 15 december tot en met 1 januari buiten beschouwing worden gelaten.
3. De definitieve kandidatenlijst dient uiterlijk achtentwintig dagen voorafgaande aan "de dag der kandidaatstelling" ingevolge de Kieswet te zijn vastgesteld.

Artikel 18. Informatieplicht

1. De verkiezingscommissie maakt bij opening van de kandidaatstelling de volgende gegevens bekend aan de leden:
  - a. de besluiten als bedoeld in artikel 15;
  - b. de datum waarop een kandidaat uiterlijk lid moet zijn voor deelname aan de verkiezing;
  - c. de peildata voor het stemrecht (ledenvergaderingen en toezending stembiljetten);
  - d. de wijze van aanmelding en de wijze van het verkrijgen van het aanmeldingsformulier
  - e. (indien van toepassing) te verklaren of hij/zij bereid is toepassing is te geven aan een door de ledenvergadering vastgestelde
  - f. de datum waarop de voorstellen en de kandidatenoverzichten bij de leden zullen zijn,
  - g. de data waarop de uitslagen uiterlijk zullen worden gepubliceerd en
  - h. het aanmeldingsadres.

Artikel 19. Voorwaarden bij kandidaatstelling en onverkiesbare plaatsen

1. Op de "dag der kandidaatstelling" ingevolge de Kieswet dient de kandidaat te voldoen aan de wettelijk vereiste voorwaarden om in het vertegenwoordigende lichaam te worden gekozen, met dien verstande dat aan de wettelijke voorschriften met betrekking tot de minimumleeftijd op de dag van de verkiezing moet zijn voldaan.
2. Een kandidaat die bij de aanmelding als kandidaat een voorkeur uitspreekt voor een onverkiesbare plaats op de kandidatenlijst wordt na afloop van de interne verkiezingen door de betreffende verkiezingscommissie onder aan de kandidatenlijst in volgorde van het aantal stemmen geplaatst.

Artikel 20. Voorkeursacties

1. Het houden van voorkeursacties ten gunste van één of meer kandidaten voor vertegenwoordigende functies namens de partij is toegestaan, onder de voorwaarden dat:
  - a. er op geen enkele wijze ten nadele van de overige kandidaten wordt gesproken of gehandeld in woord en geschrift;
  - b. indien sprake is van verzending aan leden waar een selectie uit het ledenbestand nodig is, de afdelingssecretaris op kosten van de actievoerders als "verzendshuis" optreedt;
  - c. actievoerders geen gebruik maken van adressenbestanden van de partij..
2. Voorkeursacties zoals bedoeld in het vorige lid dienen ter goedkeuring te worden voorgelegd aan het bestuur. Het bestuur kan nadere regelen stellen over de wijze van uitvoering van voorkeursacties teneinde onevenredige benadeling van andere kandidaten te voorkomen en ter invulling van zijn bevoegdheid tot het verlenen van goedkeuring.
3. Daarnaast zijn kandidaten gerechtigd de eigen kandidatuur op de ledenvergadering kenbaar te maken.
4. Het uitbrengen van schriftelijke stemadviezen door andere partijorganen of fracties in vertegenwoordigende lichamen is niet toegestaan.

Artikel 21. Poststemming

1. De samenstelling van de kandidatenlijst geschiedt via een poststemming.
2. Hiertoe zendt de verkiezingscommissie aan alle stemgerechtigde leden uiterlijk acht weken na de sluiting van de kandidaatstellingstermijn, een kandidatenoverzicht van alle kandidaten, de voorlopige rangorde en een stembiljet. Op het stembiljet worden de kandidaten overeenkomstig de voorlopige rangorde vermeld.
3. Het stembiljet bevat een toelichting, de datum en het tijdstip waarop de poststemming sluit, alsmede het minimaal en maximaal aantal te vermelden kandidaten.
4. In een zitting binnen vierentwintig uur na sluiting van deze poststemming bepaalt de verkiezingscommissie de uitslag van de poststemming. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt. Bij het bepalen van de uitslag van de stemming worden slechts die stembiljetten in aanmerking genomen, die voor de sluitingsdatum van de poststemming zijn ontvangen. De commissie maakt de uitslag door toezending van het proces-verbaal "bepaling uitslag poststemming" bekend aan de kandidaten en het bestuur.
5. Binnen veertien dagen na de sluitingsdatum van de poststemming wordt het proces-verbaal van de uitslagbepaling gezonden aan de landelijke verkiezingscommissie. Wanneer naar oordeel van de landelijke

verkiezingscommissie de uitslag van de stemming niet juist is bepaald, treedt zij in overleg met het bestuur dat de uitslag zonodig corrigeert, na de betrokken verkiezingscommissie daarover te hebben gehoord.

Artikel 22. De lijsttrekker

1. De verkiezing van de lijsttrekker vindt plaats door de ledenvergadering uit de kandidaten die bij de poststemming een van de eerste drie plaatsen hebben behaald en bij de kandidaatstelling hebben aangegeven beschikbaar te zijn als lijsttrekker. De verkiezingscommissie zendt hiertoe uiterlijk veertien dagen voor de vergadering aan alle stemgerechtigde leden een overzicht van de kandidaten een uitnodiging voor de betreffende ledenvergadering.
2. Deze ledenvergadering vindt niet later plaats dan twee maanden na de in het vorige artikel bedoelde sluitingsdatum. De verkiezingscommissie bepaalt in een zitting tijdens deze ledenvergadering de uitslag van de lijsttrekkersverkiezing. Van deze zitting wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel 23. De kandidatenlijst

De kandidatenlijst voor een vertegenwoordigend lichaam omvat het aantal kandidaten, zoals vastgesteld conform artikel 7.5.

D. MODEL PLATFORM-REGLEMENT POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN 66

Dit model Platform-reglement is door Landelijk Bestuur D66 op 17 april 2001 (bijgesteld op artikelnrs. na nieuw HR congres 75, nov 2002)

Modelreglement Platform, tevens te gebruiken voor virtuele platforms. Conform het huishoudelijk reglement van de partij is dit model-reglement van toepassing indien het platform geen reglement heeft vastgesteld.

Reglement van het D66 Platform '.....'

Dit reglement is de uitwerking van artikel 3.6 van het Huishoudelijk Reglement.

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. het platform: het platform '.....';
- b. de ledenvergadering: de ledenvergadering van het platform;
- c. het bestuur: het bestuur van het platform;
- d. de partij: de politieke partij Democraten 66;
- e. het congres: de landelijke ledenvergadering van de partij;
- f. het landelijk bestuur: het landelijk bestuur van de partij.

Artikel 2. Naam en doel

Het platform draagt de naam '.....', is opgericht op [datum] en heeft als doel [doel omschrijving]. Het platform heeft zich op [datum] bij het landelijk bestuur aangemeld als platform in de zin van het huishoudelijk reglement onder opgave van de stemgerechtigde leden met vermelding van de lidmaatschapsnummers, het bestuur van het platform en de naam die het platform draagt.

Artikel 3. Leden

Het lidmaatschap van het platform staat open voor alle leden van de partij. Een lid van de partij kan lid van het platform worden door zich aan te melden bij het contactadres van het platform.

Artikel 4. Ledenvergadering

1. De ledenvergadering wordt gevormd door de leden van het platform en is het hoogste orgaan van het platform inzake alle aangelegenheden op politiek en organisatorisch terrein, voorzover die niet door statuten of huishoudelijk reglement van de partij aan andere organen zijn opgedragen.
2. De ledenvergadering heeft tenminste tot taak het kiezen van de leden van het bestuur en het vaststellen van het reglement van het platform.
3. De ledenvergadering komt tenminste éénmaal per jaar bijeen, en wordt tenminste veertien dagen tevoren schriftelijk danwel per e-mail aan de adressen van de betrokken stemgerechtigde leden aangekondigd. Voorts wordt de ledenvergadering ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen drie weken bijeengeroepen op verzoek van het landelijk bestuur dan wel tien procent van de leden van het platform.
4. Indien niet binnen twee weken aan het verzoek gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot de bijeenroeping overgaan op de wijze waarop het bestuur de ledenvergadering bijeenroept.
5. Ieder lid kan tot de aanvang van de ledenvergadering, of zoveel eerder als het bestuur vaststelt, voorstellen, amendementen en moties indienen betreffende de agenda en agendapunten. Deze amendementen en moties moeten zijn ondertekend door tenminste vijf leden van het platform.
De ledenvergadering beslist op welke wijze de voorstellen in behandeling worden genomen.
6. Besluitvorming binnen de ledenvergadering van het platform kan digitaal plaatsvinden. In dat geval dient het conceptbesluit onder verantwoordelijkheid van de voorzitter van het bestuur aan ieder van de stemgerechtigde leden te worden medegedeeld onder uitdrukkelijke vermelding van het tijdstip en de wijze waarop uiterlijk de stem uitgebracht moet zijn. De ledenvergadering kan beslissen alle ledenvergadering op een daartoe passende wijze digitaal te laten plaatsvinden.
7. Overeenkomstig het bepaalde in het huishoudelijk reglement van de partij kan het platform moties en amendementen op het congres indienen. Daartoe dient bij meerderheid van stemmen te zijn besloten, waarbij als quorum voor een geldige stemming geldt de helft van de stemgerechtigde leden dan wel, indien dat quorum hoger is dan vijfentwintig, vijfentwintig stemgerechtigde leden aan de stemming hebben deelgenomen. Het bestuur zendt een verslag van de ledenvergadering, dan wel indien deze ledenvergadering op de wijze overeenkomstig het zesde lid, daartoe heeft besloten afschriften van de in de digitale ledenvergadering uitgebrachte stemmen onder vermelding van de lidnummers van haar leden mee.

Artikel 5. Bestuur

1. Het bestuur bestaat uit tenminste drie leden. Ieder lid van het platform kan zich kandidaat stellen voor het bestuur, indien hij/zij aan de in de statuten en het huishoudelijk reglement gestelde eisen voldoet.
2. Met inachtneming van het gestelde in artikel 2.10 van het huishoudelijk reglement van de partij worden de voorzitter en de secretaris in functie gekozen volgens de methode van bijlage B van het huishoudelijk reglement.
3. Een lid van het bestuur wordt gekozen voor de tijd van drie jaar en is éénmaal als zodanig onmiddellijk herkiesbaar.
4. Neemt de ledenvergadering een motie van wantrouwen aan tegen het bestuur in zijn geheel, dan dient dit onverwijld in zijn geheel af te treden. De dagelijkse gang van zaken wordt afgehandeld door voorzitter en secretaris, die als zodanig in functie zijn gekozen en die binnen twee maanden een ledenvergadering bijeenroepen om een nieuw bestuur te kiezen. De ledenvergadering kan een motie van wantrouwen aannemen tegen een lid van het bestuur, dat dan onverwijld dient af te treden.
5. In afwijking van de voorgaande leden kan de ledenvergadering besluiten in plaats van het bestuur te benoemen een coördinator te benoemen. Deze coördinator heeft in dat gevallen de bevoegdheden van het bestuur en de bevoegdheden van het bestuur. Indien de ledenvergadering een coördinator benoemt, treden alle bestuursleden van rechtswege af.
6. Het bestuur draagt zorg voor de jaarlijkse indiening van een geactualiseerde ledenlijst, waarop de leden vermeld staan met lidmaatschapsnummers.

Artikel 6. Slotbepaling

1. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, zijn de statuten en het huishoudelijk reglement van de partij van overeenkomstige toepassing.
2. Wijziging van dit reglement is mogelijk door een besluit van de genomen met absolute meerderheid van de uitgebrachte stemmen. Het reglement mag niet in strijd zijn met de statuten of het huishoudelijk reglement van de partij.
3. Een besluit tot opheffing van het platform of afmelding van het platform bij het landelijk bestuur wordt door de ledenvergadering genomen met tweederde meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Aldus vastgesteld op de ledenvergadering op [...]

Deze afdrachtregeling werd door het congres vastgesteld op 25 maart 2000 en gewijzigd op 16 november 2002 te Zwolle.

1. Aanleiding

Naar aanleiding van twee moties die werden aangenomen door congres 70 op 25 maart 2000 te Amersfoort, werd door congres 71 de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers per 1 januari 2001 vastgesteld. Deze behoeft thans enkele technische aanpassingen en wordt daarom in geactualiseerde vorm voorgelegd aan congres 75.

2. Waarom een afdrachtregeling voor D66 vertegenwoordigers?

Politieke partijen zijn voor een groot deel afhankelijk van contributie-inkomsten van hun leden. Deze contributie-inkomsten dalen naarmate een partij minder leden heeft. Het aantal mensen in Nederland dat lid is van een politieke partij is dalende en ook voor D66 is het heel moeilijk om het ledental stabiel te houden. Zeker gezien het feit dat D66 traditioneel al minder leden heeft dan de andere grote partijen. Dit alles betekent dat D66 als partij een grote politieke en bestuurlijke verantwoordelijkheid moet zien te dragen met beperkte financiële middelen. Daarom kost het actieve leden geld om hun werk voor D66 te doen, moeten afdelingen en regio's het met een lagere contributieafdracht stellen dan bij andere partijen gebruikelijk is en is het professionele apparaat in Den Haag aanzienlijk kleiner is dan het apparaat van de andere partijen. Vooral de financiering van verkiezingscampagnes, die steeds hogere kosten met zich meebrengen, leidt tot steeds grotere financiële problemen omdat de inkomsten van de partij hiervoor niet toereikend zijn. Er is behoefte aan professionele campagnes en er kan niet volstaan worden met free publicity. Dit alles maakt dat D66 ook op zoek moet naar andere inkomsten naast de contributie om op lange termijn invulling te kunnen geven aan de partijdoelstellingen. Een belangrijke bron van inkomsten zijn de afdrachten van politieke vertegenwoordigers namens D66.

3. Voorstel aan het congres 75 bijeen te Zwolle op 16 november 2002

Dit voorstel is een actualisering van de door congres 71 op 18/19 november 2000 aangenomen afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers politieke vertegenwoordigers.

Afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers politieke vertegenwoordigers D66 per 1 januari 2003

A. Definitie politiek vertegenwoordiger

In deze afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers wordt bedoeld met "politiek vertegenwoordiger" ieder D66-lid dat behoort tot een van de volgende categorieën: minister, staatssecretaris, Commissaris van de Koningin, burgemeester, wethouder vanuit of van buiten de raad, gedeputeerden, leden van de fracties in Tweede Kamer, Eerste Kamer, Europees Parlement, Provinciale Staten, (deel)gemeenteraden, waterschappen, hoogheemraadschappen.

B. Bevoegdheid tot het vaststellen van een afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers

De artikelen 6.1, 6.4 en 6.6 van het Huishoudelijk Reglement regelen de bevoegdheid van de *landelijke, regionale en afdelingsbesturen*. Het is van groot belang dat op alle bestuurlijke niveaus in de partij gebruik wordt gemaakt van deze bevoegdheid om een adequate afdrachtregeling vast te stellen.

Mede daarom kan de afdrachtregeling voor het landelijk niveau worden beschouwd als *richtlijn* voor vast te stellen afdrachtregelingen op het *regionale en het lokale* niveau. Daartoe is onder punt c ook een richtlijn gegeven voor de hoogte van de afdracht voor politieke vertegenwoordigers op het *regionale en het lokale* niveau (statenleden, gedeputeerden, raadsleden en wethouders).

C. Verplichte afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers op landelijk niveau

Vertegenwoordigers namens D66 in de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement alsmede voor D66-ministers en benoemde bestuurders namens D66 (Burgemeesters, Commissarissen van de Koningin) zijn verplicht om een vastgesteld deel van hun inkomen uit hoofde van hun politieke functie af te dragen aan de partij.

Om nakoming van deze regeling te verzekeren en bovendien kandidaten voor functies tijdig op het bestaan van deze regeling te wijzen, bevat het kandidaatstellingsformulier van de interne verkiezingen ten behoeve van het opstellen van de kieslijsten voor politiek vertegenwoordigende functies in de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement een verklaring dat de kandidaat akkoord gaat met de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers politieke vertegenwoordigers en met het verstrekken van informatie omtrent het voldoen aan de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers door de penningmeester aan de stemadviescommissie.

Benoemde vertegenwoordigers ondertekenen een dergelijke verklaring niet, maar worden dringend verzocht dezelfde gedragsregels in acht te nemen.

Het "verplicht" stellen van de regeling houdt een interne en morele verplichting in, die juridisch niet afdwingbaar is. Desalniettemin dringt het Landelijk Bestuur er met klem op aan dat elk D66-lid dat een functie heeft waarbij een min of meer duidelijke band is tussen het terechtkomen in de functie en het lidmaatschap van D66, zich houdt aan deze afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers politieke vertegenwoordigers.

D. Hoogte van de afdracht

De verplichte afdrachten aan het Landelijk Bestuur – door burgemeesters, ministers, staatssecretarissen, Commissarissen van de Koningin, lid Tweede Kamer, lid Eerste Kamer en lid Europees Parlement bedragen 3% van het politieke inkomen/ de politieke vergoeding.*

De onkostenvergoeding blijft buiten beschouwing. Voor de Eerste Kamerleden, die alleen een onkostenvergoeding ontvangen, worden alleen de algemene vergoedingen in aanmerking genomen. Als richtlijn voor de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers en politieke vertegenwoordigers die op *regionaal niveau* (gedeputeerden en provinciale statenleden) aan het regiobestuur en op *lokaal niveau* (wethouders van binnen en buiten de raad en gemeenteraadsleden) aan het afdelingsbestuur, door de ledenvergaderingen kunnen worden vastgesteld geldt eveneens het percentage van 3% van het politieke inkomen/ de politieke vergoeding.

E. Bestemming van de inkomsten uit de afdrachten

80% van de inkomsten uit de afdrachten zal ten goede komen aan het verkiezingsfonds en 20% aan de algemene middelen. Deze 20% stelt het bestuur in staat de ondersteunende partijorganisatie voor de politiek vertegenwoordigers in stand te houden en waar mogelijk te versterken

Het verkiezingsfonds als bestemming brengt met zich mee dat de afdracht niet ten koste gaat van de fiscale mogelijkheid om schenkingen af te trekken van de belasting. De schenkingsdeclaraties blijven zo in stand. De afdracht aan het verkiezingsfonds zou, mits het ten goede komt aan activiteiten in verband met de eigen herverkiezing, als beroepskosten kunnen worden opgevoerd ("herverkiezingskosten"). Dit veronderstelt een aantoonbare relatie tussen de afdracht van een orgaan en de ten behoeve van dit orgaan verrichte activiteiten. Het streven van het bestuur zal er dan ook op gericht zijn deze directe relatie te realiseren en te administreren.

F. Verklaring inzake het verstrekken van gegevens over het betalingsgedrag aan de Stemadviescommissie

Met het oog op de privacybescherming zullen kandidaten bij het kandidaatstellingsformulier voor interne verkiezingen ten behoeve van het opstellen van kieslijsten namens D66 voor vertegenwoordigende functies in de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en het Europees Parlement, worden gevraagd om separaat een schriftelijke verklaring te ondertekenen. Hierdoor stemt men in met het verstrekken van gegevens omtrent het betalingsgedrag inzake de verplichte afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers voor politieke vertegenwoordigers namens D66 aan de stemadviescommissie. Deze gegevens worden alleen verstrekt aan de stemadviescommissie, indien iemand zich kandideert voor een vertegenwoordigende functie, terwijl hij al eerder een politiek vertegenwoordigende functie namens D66 in de Eerste Kamer, de Tweede Kamer en/of het Europees Parlement heeft vervuld.

De gegevens omtrent het betalingsgedrag worden verzameld om te kunnen controleren of voldaan worden aan de door het congres vastgestelde afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers. De gegevens zijn alleen bekend bij de penningmeester van het Landelijk Bestuur en de door hem aangewezen medewerker van de financiële administratie. Zij zijn verantwoordelijk voor een zorgvuldige administratie en voor de juistheid en nauwkeurigheid van de gegevens. Bij de administratie van het betalingsgedrag wordt gebruik gemaakt van drie categorieën van gegevens:

- afgedragen volgens de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers
- niet afgedragen
- te weinig afgedragen volgens de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers

De gegevens worden vertrouwelijk door de penningmeester verstrekt aan de stemadviescommissie als één van de bronnen om de geschiktheid van de kandidaten voor een vertegenwoordigende functie te kunnen beoordelen. Uitgangspunt daarbij is dat volksvertegenwoordigers namens D66 een bijzondere verantwoordelijkheid hebben voor hun partij en dus ook voor haar financiële positie. De stemadviescommissie kan de gegevens alleen zelf gebruiken voor de beoordeling van de geschiktheid van de kandidaten. In haar uiteindelijke advies kan alleen in algemene zin, dus niet direct herleidbaar tot een kandidaat, iets worden opgemerkt over het feit dat het betalingsgedrag inzake de afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers, voorzover hierover gegevens beschikbaar waren, een criterium is dat meegewogen is bij de geschiktheid van de kandidaten.

Om dit adequaat te regelen zal in instellingsbesluiten voor stemadviescommissies op landelijk niveau een bepaling in deze zin worden opgenomen over het meewegen van gegevens over het betalingsgedrag van gekozen politieke vertegenwoordigers namens D66.

F   **Dispensatieregeling**

De penningmeester van het Landelijk Bestuur beslist of dispensatie verleend kan worden van de verplichte afdrachtregeling politieke vertegenwoordigers voor gekozen of benoemde vertegenwoordigers namens D66 op landelijk niveau. IJkpunt voor de beoordeling is de mate waarin de toekomstige kandidaat afhankelijk is van de inkomsten uit hoofde van de vertegenwoordigende functie.

Mensen, die zich willen kandideren voor vertegenwoordigende functies namens D66 op landelijk niveau, dienen zich hiertoe vóóraf tot de penningmeester te wenden.

*   **Toelichting van de penningmeester:**

Dit betreft 3% van het bruto inkomen excl. onkostenvergoedingen.

Het bedrag is fiscaal aftrekbaar.

F. DEELNAME AAN VERKIEZINGEN; ZELFSTANDIG OF MET ANDERE PARTIJEN

D66 heeft als uitgangspunt om daar waar mogelijk en nuttig, zelfstandig onder de naam Democraten 66/D66 aan verkiezingen deel te nemen.

In deze notitie wordt stilgestaan bij het deelnemen aan de verkiezingen voor de gemeenteraad. Aan de orde komen:

1. het aanmelden van D66;
2. de waarborgsom;
3. samenwerking met andere partijen
  - * zelfstandig met een eigen lijst en een lijstverbinding
  - * gezamenlijke lijst
4. toestemming gebruik naam D66 verstrekt door het Landelijk Bestuur
5. deelnemen als een andere partij

1. Aanmelding

Democraten 66 (D66) is een bij de Kiesraad geregistreerde naam, waardoor bij deelname aan gemeenteraadsverkiezingen onder de naam Democraten 66 (D66) geen aparte aanmelding nodig is. Bij een gezamenlijke lijst met een of meerdere andere partijen is registratie bij de gemeente nodig. Dit dient 40 dagen voor de dag der kandidaatstelling (= indiening van de kandidatenlijst) te gebeuren.

2. De waarborgsom voor deelname aan verkiezingen

Indien D66 in een gemeente niet in de raad vertegenwoordigd is en deelneemt aan de volgende gemeenteraadsverkiezingen, dient bij het hoofdstembureau een waarborgsom van € 112,50 betaald te worden. Deze waarborgsom dient uiterlijk 14 dagen voor de dag der kandidaatstelling (= indiening van de lijst) in het bezit te zijn van de gemeente op een daarvoor bestemde rekening. Voor de verkiezingen in 2002 betekende dit bijvoorbeeld dat de waarborgsom uiterlijk 8 januari 2002 betaald moet zijn. Wanneer D66 bij de verkiezingen minstens 75% van de kiesdeler haalt, wordt de waarborgsom terug gestort.

De waarborgsom hoeft niet betaald te worden indien:

- D66 reeds een zetel in de gemeenteraad heeft;
- door D66 aan de verkiezingen deelgenomen wordt met een gezamenlijke lijst, waarbij de andere partij reeds een zetel in de raad heeft. Meer informatie over de gezamenlijke lijst volgt hieronder.

3. Samenwerking met andere partijen

Deelname aan de verkiezingen als D66 is op drie manieren mogelijk:

- * zelfstandig met een eigen lijst (hieronder niet nader uitgewerkt)
- * zelfstandig met een eigen lijst en een lijstverbinding met een of meer andere partijen
- * gezamenlijke lijst met een of meer andere partijen

Voor deelname onder de naam D66 is toestemming van het Landelijk Bestuur nodig. Informatie hierover staat onder paragraaf 4. Hieronder wordt ingegaan op het verschil tussen lijstverbinding en een gezamenlijke lijst.

3.1 Lijstverbinding

Bij een lijstverbinding komen de partijen die de verbinding aangaan ieder met een afzonderlijke lijst uit bij de verkiezingen. Op de dag der kandidaatstelling dient door middel van een H3-2 formulier (bij iedere gemeente opvraagbaar) aangegeven te worden met welke partijen een lijstverbinding aangegaan wordt. Op het overzicht van kandidatenlijsten wordt vermeld met welke andere partijen een verbinding is aangegaan om duidelijkheid bij de kiezer te scheppen, aangezien er indirect steun gegeven wordt aan een andere politieke partij.

Voordat bij de verdeling van de zetels naar een lijstverbinding wordt gekeken, wordt eerst bepaald of ten minste twee partijen op eigen kracht een zetel zouden hebben gehaald. Is dit niet het geval, dan valt de partij die geen zetel zelfstandig behaald uit de verbinding en wordt bij de verdeling binnen de lijstverbinding niet meegenomen. Haalt slechts één partij uit de verbinding de kiesdrempel, dan vervalt de lijstverbinding en doet deze lijst zelfstandig mee aan de verdeling van de zetels.

Een lijstverbinding kan worden aangegaan tussen 2 of meer partijen. Voor de verdeling van de zetels wordt het aantal stemmen op de verbonden lijsten bij elkaar opgeteld. Dit is het stemcijfer. De verbonden lijsten worden als één lijst beschouwd. Het stemcijfer wordt gedeeld door de kiesdeler (= het totaal aantal uitgebrachte stemmen / het aantal beschikbare zetels). Dit levert een aantal zetels op met eventueel een restzetel. Deze aan de verbonden lijsten toegekende zetels worden onder de verschillende lijsten verdeeld volgens de combinatiekiesdeler (dit is het aantal stemmen dat de combinatie gehaald heeft gedeeld door het aantal zetels dat de combinatie haalde (zonder de eventuele restzetel(s)). De partij binnen de combinatie die het grootste restant aan stemmen heeft na de verdeling van de zetels, heeft recht op de eventuele restzetel(s).

Voor het aangaan van een lijstverbinding is formeel geen toestemming van het landelijk bestuur nodig, aangezien de partij zelfstandig deelneemt aan de verkiezingen en daarvoor wel toestemming nodig is. Wel stelt het LB het op prijs om van een dergelijke lijstverbinding op de hoogte gesteld te worden. Het LB gaat er vanzelfsprekend

vanuit dat D66-afdelingen alleen lijstverbindingen aangaan met nauw verwante partijen en niet met partijen die er racistische of ondemocratische uitgangspunten op na houden.

3.2 Gezamenlijke lijst

Bij een gezamenlijke lijst komen de partijen die samengaan met een gelijklopende lijst uit bij de verkiezingen. De namen van beide partijen staan in dit geval boven de kandidatenlijst vermeld (Dus: D66/.....(plaatselijke belangen bijvoorbeeld)). Hierbij is het van belang dat de partij waar de combinatie mee wordt aangegaan een bij de Kiesraad geregistreerde partij is. Bij de verdeling van zetels wordt de lijst als zelfstandige lijst beschouwd.

Voor het uitkomen met een gezamenlijke lijst is wel toestemming van het LB nodig. Ook hierbij gaat het LB er vanzelfsprekend vanuit dat D66-afdelingen alleen verbindingen aangaan met partijen die bij ons gedachtegoed passen en er geen racistische of ondemocratische ideeën op na houden.

4. Toestemming bij het Landelijk Bestuur (art. 8.6 Huishoudelijk Reglement)

Uiterlijk 14 maanden voor de verkiezingsdatum dient de afdelingsvergadering te beslissen of D66 al dan niet deelneemt aan de gemeenteraadsverkiezingen. Aangezien D66 een landelijk geregistreerde naam is, dient het Landelijk Bestuur toestemming te verlenen voor deelname van D66 aan de gemeenteraadsverkiezingen. Elke afdeling dient hiertoe een verzoek in te dienen. Daarbij dient aangegeven te worden of D66 zelfstandig of met een andere partij door middel van een gezamenlijke lijst aan de verkiezingen deelneemt. Het Landelijk Bestuur zal na advies van het regiobestuur alleen dan negatief besluiten, indien haar concrete, zwaarwegende bezwaren bekend zijn. Het Landelijk Bestuur reageert binnen 2 maanden.

5. Deelname van D66'ers onder een andere partij

Een D66 lid kan zich voor een andere lijst kandideren, wanneer D66 niet deelneemt aan dezelfde verkiezingen. Een registratie van de naam anders dan Democraten 66/D66 dient bij de gemeente te geschieden. Het Landelijk Bestuur hoeft geen toestemming te verlenen. Mocht D66 zelfstandig of in een gezamenlijke lijst deelnemen aan de verkiezingen en een lid staat kandidaat voor een andere lijst, dan is het Landelijk Bestuur bevoegd zijn lidmaatschap te beëindigen.

Aldus vastgesteld op 15 augustus 2000 te Den Haag.

Was getekend,

Steven Pieters,
vice-voorzitter organisatie
Landelijk Bestuur D66

G. DISPENSATIEREGELING

Deze dispensatieregeling werd door het Landelijk Bestuur in 2002 vastgesteld en aangepast op enkele nieuwe termen en artikelnummers, per LB-besluit van 3 maart 2004

Procedure voor het verlenen van dispensatie door het Landelijk Bestuur (LB)

1. Het LB delegeert de bevoegdheid tot dispensatieverlening met in achtneming van onderstaande richtlijnen aan de vice-voorzitter organisatie (vvo).
2. De vvo en de so kunnen deze bevoegdheid mandateren aan de directeur van het Servicecentrum.
3. Van besluiten genomen op grond van deze procedure wordt verslag gedaan aan het LB.
4. Indien afgeweken wordt van de onderstaande richtlijnen besluit het LB.
5. In alle gevallen waarin deze procedure niet voorziet besluit het LB.

Dispensatie voor onverenigbaarheden van functies

1. Dispensatie voor onverenigbaarheden van functies op grond van S 8 lid 1 tot en met 4, HR 2.7 lid 1 en 2 en van niet hieronder genoemde gevallen wordt per geval door het LB beoordeeld met in achtneming van het bepaalde in HR 2.8.
- 2.1 Dispensatie voor onverenigbaarheden zoals bedoeld in HR 2.7.3 kan worden verleend indien in de eigen of naburige afdeling aantoonbaar geen geschikte kandidaat voor een van de onverenigbare functies is.
- 2.2 Dispensatie wordt slechts verleend voor een beperkte termijn.
- 2.3 Dispensatie wordt in ieder geval geweigerd:
  - indien het verzoek zoals bedoeld in HR 2.7.3 niet gemotiveerd is;
  - indien door dispensatieverlening de meerderheid in een commissie/bestuur etc. dispensatie heeft;
  - voor alle onverenigbaarheden m.b.t. de stemadviescommissie, met dien verstande dat deze in kleinere afdelingen voor 1 bestuurslid wel verleend kan worden.

Dispensatie voor de termijn bij kandidaatstelling voor (deel)GR en PS kan worden verleend indien

1. de kandidaat uiterlijk vier weken voor de sluiting van de kandidaatstelling lid is geworden en
2. alle overige kandidaten over de dispensatieaanvraag geïnformeerd worden namens of via het betreffende bestuur, waarbij gewezen wordt op de mogelijkheid van beroep en
3. het betreffende bestuur een gemotiveerd, schriftelijk en positief advies aangaande de kandidaat en de noodzaak tot dispensatieverlening heeft gegeven en
- 4.1 de kandidaat kan aantonen te beschikken over affiniteit met of vereiste kennis van D66 en/of
- 4.2 het partijbelang gebaat is bij de kandidatuur.

Dispensatie voor de termijn bij functies op afdelings- en regioniveau kan worden verleend indien

1. de kandidaat uiterlijk acht weken voor de sluiting van de interne kandidaatstelling lid is geworden en
2. het betreffende bestuur een gemotiveerd, schriftelijk en positief advies aangaande de kandidaat en de noodzaak tot dispensatieverlening heeft gegeven en
- 3.1 de kandidaat kan aantonen te beschikken over affiniteit met of vereiste kennis van D66 en/of
- 3.2 het partijbelang gebaat is bij de kandidatuur.

H. REDACTIESTATUUT "DE DEMOCRAAT"

Volgens artikel 5.6, zesde lid van het huishoudelijk reglement stelt Het landelijk bestuur een redactiestatuut voor "De Democraat" vast. In februari 1980 is onderstaand redactiestatuut vastgesteld.

Artikel 1.

Dit statuut regelt de positie van De Democraat en haar redactieraad, onverminderd het bepaalde in statuten en huishoudelijk reglement van de partij. Wijziging van dit statuut wordt vastgesteld door het landelijk bestuur, na overleg met de redactieraad.

Artikel 2.

De Democraat wordt geredigeerd vanuit de beginselen, die zijn neergelegd in het politieke programma van de partij. De Democraat streeft naar een brede berichtgeving over zowel politieke als organisatorische zaken die de partij aangaan, volgens een redactionele formule die in overeenstemming met het landelijk bestuur is vastgesteld.

Artikel 3.

De uitgave van De Democraat verschijnt onder verantwoordelijkheid van een door het landelijk bestuur in te stellen redactieraad van tenminste zes leden. De redactieraad is een landelijke bestuurscommissie als bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, sub c van het huishoudelijk reglement. De redactieraad kiest uit haar midden een voorzitter. De redactieraad verdeelt haar werk in onderling overleg. In geval van incompatibilité d'humeurs kan de grootst mogelijke meerderheid van de redactieraad een lid van de redactieraad vragen zijn of haar functie neer te leggen. Wordt vruchtbare samenwerking tussen de meerderheid van de redactieraad en één van de landelijk bestuursleden, de fractievertegenwoordiger of de toegevoegde redactiemedewerker, dan wel binnen de redactieraad tussen de landelijke bestuursleden onderling, onmogelijk dan kan de redactieraad een gemotiveerd verzoek aan de benoemende instantie doen één of meer leden in de redactieraad te vervangen.

Artikel 4.

De redactieraad vergadert tenminste éénmaal voor het verschijnen van iedere Democraat om overleg te voeren over de inhoud en die vast te stellen. De redactieraad draagt de eindverantwoordelijkheid voor inhoud en opname van de publicaties in De Democraat. Deze verantwoordelijkheid strekt zich niet uit tot bijdragen van het landelijk bestuur, de fracties in vertegenwoordigende lichamen, het bestuur van de Stichting Wetenschappelijk Bureau D66, het bestuur van de Stichting Opleidingscentrum D66, de Adviesraad en andere partijorganen. Al deze bijdragen zijn als zodanig herkenbaar aan het rubriekshoofd. Ook de inhoud van ingezonden brieven, die reeds de naam van de schrijver vermelden, valt buiten verantwoordelijkheid van de redactieraad. Voorzover er enig misverstand omtrent de redactionele verantwoordelijkheid mocht dreigen, worden titels van bijdragen die buiten verantwoordelijkheid van de redactie vallen, voorzien van een "sterretje".

Artikel 5.

De deelbegroting "Democraat" wordt na overleg met de redactieraad, vermeld in de partijbegroting. De redactieraad bepaalt jaarlijks aan de hand van het redactiebudget en in overleg met het landelijk bestuur het aantal te verschijnen nummers van De Democraat, alsmede de oplage van De Democraat en legt de verschijningsdata tevoren in een schema vast, rekening houdend met de data van congressen en deelcongressen.

Artikel 6.

Bij verschillen van inzicht kan het landelijk bestuur de redactieraad slechts in zijn geheel uit haar functie ontheffen. De redactieraad heeft in dat geval het recht zich tegenover het landelijk bestuur te verdedigen.

I. REGLEMENT VAN DE BESTUURDERSVERENIGING

In dit reglement worden overeenkomstig de statuten en het huishoudelijk reglement van de partij nadere regels gesteld met betrekking tot artikel 24 van de statuten en de artikelen 2.8, tweede lid, 10.1 en 10.2 van het huishoudelijk reglement. Met verwijzing naar artikel 10.1, vierde lid, heeft de algemene ledenvergadering van de bestuurdersvereniging op 24 maart 2000 onderstaand reglement vastgesteld.

HOOFDSTUK 1 – (BUITENGEWONE LEDEN EN ASPIRANT LEDEN)

Artikel 01.

1. In aanvulling op het gestelde in artikel 10.1 van het huishoudelijk reglement kent de vereniging ook buitengewone en aspirant-leden. Buitengewone leden kunnen zijn die leden van de partij die een functie hebben vervuld op grond waarvan zij thans lid van de vereniging hadden kunnen worden, doch die functie niet meer uitoefenen. Aspirant-leden kunnen zijn die leden van de partij die op enige opvolgingsplaats van een partijlijst voor een vertegenwoordigende functie voorkomen en een actieve rol in de ondersteuning van de betreffende fractie vervullen.
- 1.2 Aanmelding en beëindiging van het buitengewone en aspirant-lidmaatschap geschiedt schriftelijk bij het landelijk secretariaat eens in de vier jaar dienen buitengewone en aspirant-leden die als zodanig geregistreerd willen blijven, dit schriftelijk te bevestigen.
- 1.3 Buitengewone en aspirant-leden hebben het recht als toehoorder alle ledenvergaderingen en overige activiteiten van de bestuurdersvereniging bij te wonen, doch hebben op grond daarvan geen rechten overeenkomstig met leden.
2. Buitengewone en aspirant leden ontvangen de periodieken en overige schriftelijke mededelingen van de bestuurdersvereniging.

Artikel 02.

Het bestuur kan een buitengewoon of aspirant-lid royeren, indien het naar het inzicht van het bestuur in strijd met het verenigingsreglement handelt, danwel de vereniging in ernstige mate in diskrediet brengt.

Artikel 03.

Met inachtneming van het in de statuten en het huishoudelijk reglement bepaalde, heeft ieder lid van de bestuurdersvereniging het recht:

- a) alle ledenvergaderingen bij te wonen, aan de discussie deel te nemen en te stemmen in die vergaderingen waarvan het als zodanig deel uitmaakt;
- b) deel uit te maken van werk- en/of discussiegroepen;
- c) kandidaat te staan voor en zijn stem uit te brengen bij de aanwijzing van kandidaten voor het bestuur van de vereniging;
- d) een beroep te doen op de vereniging ter ondersteuning van het functioneren in enig gekozen of benoemde functie.

HOOFDSTUK 2 – DE ALGEMENE LEDENVERGADERING

Artikel 04.

De landelijke besluitvormingscommissie heeft met betrekking tot de algemene ledenvergadering van de bestuurdersvereniging (hierna ledenvergadering) een overeenkomstige taak.

Artikel 05.

De ledenvergadering van de bestuurdersvereniging heeft tenminste tot taak:

- a) het kiezen van de leden van het bestuur op een wijze als nader bij of krachtens dit reglement wordt geregeld; in ieder geval dient elk van de bestuursleden schriftelijk te worden verkozen;
- b) het vaststellen zonodig wijzigen van het verenigingsreglement op voorstel van het bestuur en overeenkomstig de daartoe strekkende bepalingen uit het huishoudelijk reglement.

Artikel 06.

1. De ledenvergadering wordt tenminste eenmaal per jaar door het bestuur bijeengeroepen.
2. Voorts wordt de ledenvergadering ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen drie maanden bijeengeroepen op verzoek van tenminste tien procent van de leden.

Artikel 07.

1. Het bestuur heeft de plicht de besluitvorming op de ledenvergaderingen voor te bereiden. De besluitvorming over alle voorstellen geschiedt met gewone meerderheid van stemmen.
2. Aan het begin van elk jaar stelt het bestuur de datum van de in dat jaar te houden ledenvergaderingen vast en maakt deze planning aan de leden bekend.
3. Het bestuur draagt zorg voor de publicatie van de agenda en de voorstellen op een in overleg met het landelijk bestuur van D66 vastgestelde geschikte wijze.

Artikel 08.

1. Met betrekking tot alle geagendeerde voorstellen kunnen moties en/of amendementen door de leden worden ingediend.
2. De in het eerste lid bedoelde moties en amendementen moeten op een voor het landelijk congres van de partij gebruikelijke wijze zijn opgesteld en door minimaal vijf leden zijn ondertekend.
3. Moties en amendementen met betrekking tot de geagendeerde voorstellen dienen uiterlijk één maand voor de algemene ledenvergadering van de bestuurdersvereniging bij het landelijk secretariaat te worden ingediend.
4. Moties en amendementen met betrekking tot de voorstellen en de gegevens met betrekking tot de kandidaten voor het bestuur, worden uiterlijk twee weken voor de ledenvergadering toegezonden aan die leden die zich voor de ledenvergadering hebben aangemeld.
5. Voor de indiening, behandeling en besluitvorming van voorstellen en de daarop ingebrachte moties en amendementen is het landelijk huishoudelijk reglement van overeenkomstige toepassing.

Artikel 09.

1. De ledenvergadering behandelt uitsluitend de geagendeerde voorstellen en de daarop ingediende moties en amendementen, die door de besluitvormingscommissie zijn goedgekeurd.

HOOFDSTUK 3 – VAN HET BESTUUR

Artikel 10.

1. De landelijke verkiezingscommissie heeft met betrekking tot de bestuurdersvereniging een overeenkomstige taak inzake de voortgang van de kandidaatstellingsprocedure voor de verkiezingen voor het bestuur.
2. Alle aanmeldingen voor functies dienen aan de voorwaarden en vereisten vermeld in het landelijk huishoudelijk reglement te voldoen.
3. Voor de gehele kandidaatstellings- en verkiezingsprocedure is het landelijk huishoudelijk reglement van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11.

1. Bij publicatie van de agenda voor de algemene ledenvergadering publiceert het bestuur in welke vacatures de ledenvergadering dient te voorzien.
2. De aanmeldingstermijn voor de kandidaatstelling begint onmiddellijk nadat door het bestuur aan de leden mededeling hiervan is gedaan, doch uiterlijk twee maanden voor de ledenvergadering en sluit een week voor deze.
3. Ieder lid van de bestuurdersvereniging kan zich aanmelden als kandidaat door middel van een aanmeldingsformulier, te richten aan de landelijke verkiezingscommissie per adres het landelijk secretariaat. Van deze aanmelding wordt onverwijld een ontvangstbevestiging verzonden.

Artikel 12.

1. Bij de kandidaatstelling dient nauwkeurig te worden opgegeven, welke benoemde, dan wel gekozen functie betrokkene waar vervult.
2. De door en uit de aangesloten leden te kiezen bestuursleden, te weten de voorzitter en twee leden, worden gekozen voor de periode van drie jaar. Deze leden worden gekozen (de voorzitter in functie) volgens de methode van bijlage B van het huishoudelijk reglement.
3. Een bestuurslid is slechts éénmaal onmiddellijk herkiesbaar.

Artikel 13.

Als de plaats van een in functie gekozen lid van het bestuur tussentijds vacant wordt, wijst het bestuur uit zijn midden een functiewaarnemer aan, totdat tijdens de eerstvolgende ledenvergadering door verkiezing in de vacature wordt voorzien.

Artikel 14.

1. De bestuursvergaderingen zijn in beginsel openbaar.

Artikel 15

1. Het bestuur heeft tenminste tot taak:
  - a) het bijeenroepen van de ledenvergadering vanwege huishoudelijke en politieke aangelegenheden;
  - b) het organiseren van politieke bijeenkomsten;
  - c) het verzorgen van de communicatie tussen de leden;
  - d) het behartigen van de belangen van de leden in relatie tot eventuele derden.

Artikel 16.

1. Het bestuur is gemotiveerde verantwoording verschuldigd aan de ledenvergadering.
2. Het bestuur brengt daartoe jaarlijks verslag uit over zijn werkzaamheden op een daartoe passende wijze.

J. REGLEMENT VAN ORDE GESCHILLENCOLLEGE

Onder verwijzing naar artikel 11.1, eerste lid, onderdeel d, van het huishoudelijk reglement van de partij heeft het geschillencollege op 16 november 2002 het onderstaand reglement van orde vastgesteld en daarvan mededeling gedaan aan het landelijk bestuur.

Statutaire en reglementaire context

Artikel 1.

1. Het geschillencollege is ingesteld krachtens artikel 9, vierde lid, van de statuten. Nadere regels zijn vervolgens gesteld in de artikelen 10.1 tot en met 10.9 van het huishoudelijk reglement.
2. Uitgaande van hetgeen de statuten en het huishoudelijk reglement voorschrijven is op grond van artikel 11.1 van het huishoudelijk reglement in dit reglement van orde de regeling van de werkzaamheden en de in acht te nemen orde bij de behandeling van geschillen nader vastgelegd.

Aanwijzing plaatsvervangend voorzitter

Artikel 2.

1. Het geschillencollege wijst een van zijn leden aan als plaatsvervangend voorzitter aan.
2. Bij ontstentenis van de voorzitter treedt de plaatsvervangend voorzitter in zijn plaats op.

Aanhangig maken van een geschil

Artikel 3.

1. Een geschil kan aanhangig worden gemaakt, gericht op:
  - a) het beslechten van geschillen als genoemd in statuten en reglementen;
  - b) het desgevraagd uitleggen van statuten en reglementen;
  - c) het beslissen in beroep, voorzover bij of krachtens statuten of reglementen voorzien.
2. Een geschil dient schriftelijk, daaronder ook te verstaan per fax, aanhangig te worden gemaakt door indiening bij het landelijk secretariaat. De ontvangst wordt terstond langs dezelfde weg bevestigd.
3. Aan de vorm van het geschrift worden geen bijzondere eisen gesteld.

Vorbereiding van de behandeling

Artikel 4.

De voorzitter van het college, of bij diens afwezigheid de plaatsvervangend voorzitter, gaat na of het college is op het beroep te beslissen en of het binnen de reglementaire termijn aanhangig is gemaakt.

De hoorzitting van de kamer

Artikel 5.

1. Voorafgaande aan de hoorzitting komen de leden van de kamer bijeen teneinde uit eigen midden een voorzitter aan te wijzen en zich voor te bereiden op de zitting.
2. Vervolgens wordt de zitting geopend in aanwezigheid van zowel appellant als verweerder, verstrekt de voorzitter informatie over het verloop van de hoorzitting en worden appellant en verweerder in elkaars aanwezigheid gehoord.
3. Beide partijen kunnen zich desgewenst laten vergezellen door een of meer vertrouwenspersonen.
4. Als door overmacht of door het wegblijven van één of beide partijen deze niet in elkaars aanwezigheid kunnen worden gehoord kan de Kamer niettemin besluiten uitgaande van de stukken tot een beslissing te komen. In dat geval vergewist de voorzitter van de Kamer zich er van dat partijen van deze gang van zaken op de hoogte zijn en dat deze, voorzover daaraan behoefte bestaat en de mogelijkheid aanwezig is, telefonisch of anderszins tijdens de zitting kunnen worden gehoord.
5. Beide partijen hebben de mogelijkheid ter zitting aanvullende stukken ter tafel te brengen. Deze worden aan alle betrokkenen uitgereikt.
6. De voorzitter geeft eerst de appellant gelegenheid tot een nadere toelichting en vervolgens de verweerder gelegenheid tot verweer of tot een nadere toelichting op een reeds ingediend verweerschrift.
7. De leden van de kamer wisselen vervolgens met partijen van gedachten voorzover daaraan behoefte is om voldoende informatie te verwerven voor het nemen van een verantwoorde beslissing, of om in voorkomend geval te komen tot een verzoening tussen partijen.
8. Bij de sluiting van de hoorzitting vermeldt de voorzitter dat de kamer over voldoende informatie beschikt om tot een uitspraak te komen of dat nog nadere informatie wordt ingewacht en deelt hij aan partijen mee hoe de verdere afhandeling van het geschil zal verlopen.

De beslissing in het geschil

Artikel 6.

1. Na afloop van de hoorzitting en buiten aanwezigheid van de gehoorde beraadslaagt vervolgens de kamer over de te nemen beslissing, waarbij er naar gestreefd wordt reeds dan tot een bij voorkeur unanieme beslissing te komen.

2. Kan tot een beslissing worden gekomen dan wordt zo mogelijk het dictum van de uitspraak uitgeschreven en ondertekend, in het andere geval zal de voorzitter in een door hem ondertekende brief de strekking van het dictum vermelden.
3. Het betreffende document wordt zo snel mogelijk in handen gesteld van het landelijk secretariaat dat is belast met het doorgeven van de beslissing aan partijen.
4. Kan niet in een éénmalig beraad van de kamer de beslissing worden genomen, met name ook als er nog wezenlijke informatie ontbreekt, dan wordt nader afgesproken op welke wijze en welk tijdstip wel tot een beslissing zal worden gekomen, waarbij het niet noodzakelijk is dat de kamer opnieuw bijeenkomt.
5. De beslissing kent drie mogelijke vormen, te weten: appellante is niet ontvankelijk in zijn verzoek of beroep, het verzoek of beroep wordt ongegrond verklaard of tenslotte het verzoek of beroep wordt gegrond verklaard. In het laatste geval neemt de kamer de nadere beslissingen als deze geboden zijn om te waarborgen dat de uit de beslissing voortvloeiende noodzakelijke stappen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Het uitschrijven en vaststellen van de uitspraak

Artikel 7.

1. Het door de kamer daartoe aangewezen lid zal vervolgens een concept formuleren van de op schrift gestelde volledige uitspraak, dat is het document waarin naast de vermelding van procedurele aspecten ook een neerslag van de gebleken feiten en een beoordeling daarvan worden opgenomen leidende tot de gemoetiveerde beslissing, waaraan het dictum wordt gehecht.
2. Na schriftelijke en zo nodig ook telefonische raadpleging van de overige leden wordt de definitieve tekst door de opsteller aan de leden toegezonden ter ondertekening. Het landelijk secretariaat wordt tenslotte gevraagd de uitspraak aan partijen toe te zenden.
3. Op de uitspraak is geen beroep mogelijk, tenzij partijen niet reeds eerder de beslissing als neergelegd in het dictum hebben ontvangen. In dat geval is het gestelde in artikel 5, vierde lid alsnog van toepassing.

Tenslotte

Artikel 8.

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet en die niettemin een beslissing behoeven beslist de voorzitter van het college.